

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. rugpjūčio 21 d.
(OR. en)

12391/23

AGRI 469
AGRIFIN 99
AGRIORG 96
AGRILEG 162
DELACTION 112

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRES
gavimo data:	2023 m. rugpjūčio 21 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	C(2023) 5448 final
Dalykas:	2023 m. rugpjūčio 17 d. KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../..., kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas vaisių ir daržovių sektorius, tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei bananų sektorius prekybos standartais ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 543/2011 ir (ES) Nr. 1333/2011

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2023) 5448 final.

Priedama: C(2023) 5448 final

Briuselis, 2023 08 17
C(2023) 5448 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2023 08 17

**kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas
vaisių ir daržovių sektoriaus, tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei
bananų sektoriaus prekybos standartais ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB)
Nr. 1666/1999 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 543/2011 ir (ES)
Nr. 1333/2011**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas (BRO reglamentas), nustatytos prekybos standartų vaisių ir daržovių bei bananų sektoriuose taisyklės. Reglamentu Komisijai taip pat suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl šiems sektoriams taikomų prekybos standartų.

Šio deleguotojo akto tikslas – suderinti galiojančius Komisijos reglamentus dėl prekybos vaisiais ir daržovėmis bei bananais standartų su BRO reglamentu suteiktais įgaliojimais, kurie grindžiami Lisabonos sutartimi nustatyta teisine įgaliojimų sistema. Šiuos įgaliojimus sudaro ir deleguotieji, ir įgyvendinimo įgaliojimai. Todėl Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011, Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1333/2011 ir Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999 turėtų būti panaikinti ir pakeisti deleguotuoju ir įgyvendinimo aktu pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 290 ir 291 straipsnius.

Kitas šio deleguotojo akto tikslas – suderinimas su strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ tikslais, visų pirma susijusiais su geresniu vartotojų informavimu ir maisto atliekų mažinimu. Tai taip pat yra galimybė modernizuoti ir supaprastinti taisykles sujungiant vaisių ir daržovių teisės aktus su bananų ir džiovintų vynuogių teisės aktais ir išbraukiant pasenusias nuostatas.

Be to, šiuo deleguotuoju aktu galiojantys prekybos standartai iš dalies keičiami atsižvelgiant į keletą Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) kokybės standartų pakeitimų. Visų pirma, siekiant išvengti nereikalingų prekybos kliūčių, specialieji braškių ir žemuogių standartai turėtų būti suderinti su JT EEK standartais.

Šio deleguotojo akto priėmimas neturės jokių finansinių pasekmių.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

Pagal BRO reglamentą įsteigtoje Žemės ūkio rinkų ekspertų grupėje vyko konsultacijos, kuriose dalyvavo ekspertai iš visų 27 valstybių narių, visų pirma dėl aspektų, patenkančių į Vieno BRO reglamento taikymo sritį: dėl sodininkystės produktų posėdžiai surengti 2022 m. rugsėjo 23 d., 2022 m. spalio 26 d., 2022 m. lapkričio 22 d., 2023 m. sausio 24 d. ir 2023 m. kovo 24 d.

Šiuose posėdžiuose Komisijos tarnybos pateikė iš dalies pakeistas teksto redakcijas, kuriose atsižvelgė į kiekviename posėdyje pateiktas arba Komisijos tarnyboms atsiųstas rašytines pastabas ir komentarus. Šiuose posėdžiuose stebėtojų teisėmis galėjo dalyvauti Europos Parlamento ekspertai.

Suinteresuotieji subjektai turėjo galimybę įvertinti įvairias deleguotojo reglamento projekto redakcijas, nes jos buvo paskelbtos Komisijos ekspertų grupių registre. Į tuo pagrindu gautas pastabas pasistengta kuo labiau atsižvelgti.

Pastabos taip pat buvo gautos ir į jas atsižvelgta per bendras viešas konsultacijas, kurios vyko paskelbus deleguotojo reglamento projektą Geresnio reglamentavimo portale nuo 2023 m. balandžio 21 d. iki 2023 m. gegužės 19 d.

Atsiliepimus pateikė 41 suinteresuotasis subjektas (įmonių, verslo asociacijų, NVO ir profesinių sąjungų atstovai). Daugiausia atsiliepimų sulaukta iš dviejų valstybių narių (66 proc.). Didžioji dalis atsiliepimų yra susiję su reikalavimu privaloma tvarka etiketėje nurodyti kilmės šalį. Keliuose atsiliepimuose (didžioji jų dalis gauta iš prekyautojų ir perdirbėjų iš vienos valstybės narės) minimi sunkumai, susiję su ketvirtosios kategorijos

produktams taikoma nuostata: pabrėžiamos sąnaudos ir poreikis veiklos vykdytojams prisitaikyti. Panašu, kad šiuose atsiliepimuose neatsižvelgiama į tai, kad įpareigojimas nurodyti ketvirtosios kategorijos produktų kilmės šalį jau privalo būti vykdomas pagal dabartinį Reglamentą (ES) Nr. 543/2011, o deleguotojo reglamento projektu tik padidinamas atitinkamos teisės akto nuostatos ir produktų apibrėžčių aiškumas, kaip to prašo valstybės narės. Didžioji dalis šiuos atsiliepimus pateikusių subjektų teigė, kad dėl naujos formuluotės jie negalės naudoti vaisių ir daržovių, kurie neatitinka prekybos standartų, ir dėl to gali padidėti maisto atliekų kiekis. Kai kuriuose kituose atsiliepimuose, visų pirma iš gamintojų ir vartotojų asociacijų, palankiai vertinamas įpareigojimas nurodyti kilmės šalį, o keliuose atsiliepimuose prašoma jį dar labiau išplėsti, kad vartotojai gautų pakankamai informacijos. Komisija mano, kad projektas yra tinkamas kompromisas, kuriuo atsižvelgiama ir į būtinybę užtikrinti, kad vartotojai prieš rinkdamiesi produktus turėtų pakankamai informacijos, ir į kai kurių veiklos vykdytojų sunkumus prisitaikyti. Siekiant palengvinti veiklos vykdytojų padėtį, projekte numatytas pakankamai ilgas laikotarpis iki naujų taisyklių taikymo pradžios (2025 m. sausio 1 d.). Be to, atsižvelgiant į pastabas dėl maisto atliekų susidarymo rizikos, projektas buvo iš dalies pakeistas, siekiant paaiškinti, kad ketvirtosios kategorijos produktams gali būti taikoma paprastesnė skirtingų produktų ir skirtingų tos pačios rūšies produktų mišiniams galiojanti tvarka, ir siekiant šiems šviežiams produktams, kurie naudojami tokiuose mišiniuose, netaikyti reikalavimo dėl atitikties prekybos standartams. Taip pat paaiškinta, kad ketvirtosios kategorijos produktams netaikomi jokie kiti bendrieji ar specialieji prekybos standartai, išskyrus reikalavimą dėl kilmės nuorodos. Kiti labdaros organizacijų atsiliepimai buvo susiję su prekybos standarto netaikymu dovanotiems vaisiams ir daržovėms. Pasiūlyme jau numatyta netaikyti didžiosios dalies reikalavimų, išskyrus keletą reikalavimų, kuriais siekiama užtikrinti, kad dovanojamų produktų kokybė nebūtų pernelyg prasta. Kitas pakeitimas, padarytas gavus tam tikrų atsiliepimų, yra susijęs su tolesniu prekybos bananais, išaugintais mažiau palankiose klimato zonose, standarto supaprastinimu.

Apie tai pranešta PPO partneriams.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Šis deleguotasis aktas grindžiamas Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 75 straipsnio 2 dalimi, 76 straipsnio 4 dalimi ir 89 straipsniu.

Deleguotuoju aktu BRO reglamentas papildomas sujungiant ir iš dalies keičiant prekybos standartų taisykles, šiuo metu nustatytas Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011, Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 1333/2011 ir Komisijos reglamente (EB) Nr. 1666/1999, suderinant šias taisykles su strategija „Nuo ūkio iki stalo“ ir iš dalies keičiant specialųjį braškėms ir žemuogėms taikomą prekybos standartą, ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011, Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1333/2011 ir Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2023 08 17

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas vaisių ir daržovių sektoriaus, tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei bananų sektoriaus prekybos standartais ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 543/2011 ir (ES) Nr. 1333/2011

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007¹, ypač į jo 75 straipsnio 2 dalį, 76 straipsnio 4 dalį ir 89 straipsnį,

kadangi:

- (1) Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 nustatomas bendras žemės ūkio rinkų organizavimas, kuris, be kita ko, apima vaisių ir daržovių sektorių, perdirbtų vaisių ir daržovių produktų sektorių bei bananų sektorių. Juo Komisijai taip pat suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus dėl šiems sektoriams ar jų produktams taikomų prekybos standartų;
- (2) Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011² nustatytos išsamios vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriams taikomos taisyklės, visų šviežių vaisių ir daržovių prekybos standartai ir išsamios nuostatos dėl atitikties prekybos standartams patikrų. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 1333/2011³ nustatomi bananų prekybos standartai, tų prekybos standartų laikymosi patikros taisyklės ir pranešimų teikimo tvarka bananų sektoriuje. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1666/1999⁴ nustatytos išsamios taisyklės dėl minimalių tam tikrų veislių džiovintų vynuogių prekinų charakteristikų. Tie reglamentai buvo priimti remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1234/2007⁵. Nuo to laiko Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007 buvo pakeistas Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013, kuriame

¹ OL L 347, 2013 12 20, p. 671.

² 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės (OL L 157, 2011 6 15, p. 1).

³ 2011 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1333/2011, nustatantis bananų prekybos standartus, tų prekybos standartų laikymosi patikros taisykles ir pranešimų teikimo tvarką bananų sektoriuje (OL L 336, 2011 12 20, p. 23).

⁴ 1999 m. liepos 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1666/1999, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 2201/96 taikymo taisykles dėl minimalių tam tikrų veislių džiovintų vynuogių prekinų charakteristikų (OL L 197, 1999 7 29, p. 32).

⁵ 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1234/2007, nustatantis bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas („Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas“) (OL L 299, 2007 11 16, p. 1).

nustatyti įgaliojimai, grindžiami Lisabonos sutartimi nustatyta teisine įgaliojimų sistema;

- (3) siekiant suderinti ir supaprastinti pirmiau nurodytų sektorių prekybos standartų, atitikties patikrų ir pranešimų taisykles, įtraukti pakeitimus, būtinus atsižvelgiant į patirtį, ir suderinti taisykles su Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 suteiktais įgaliojimais, tikslinga sujungti juos į vieną taisyklių rinkinį, pateiktą deleguotajame reglamente ir įgyvendinimo reglamente, ir panaikinti Reglamentą (EB) Nr. 1666/1999 bei įgyvendinimo reglamentus (ES) Nr. 543/2011 ir (ES) Nr. 1333/2011;
- (4) Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 75 straipsnio 1 dalies b, c ir d punktais Komisija įgaliojama nustatyti prekybos standartus, taikomus atitinkamai vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių ir bananų sektoriuose. Pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalį, vaisiais ir daržovėmis, kurie yra skirti vartotojui parduoti švieži, gali būti prekiaujama tik tuo atveju, jei jie yra geros ir tinkamos prekinės kokybės ir yra nurodyta jų kilmės šalis. Siekiant, kad ta nuostata būtų įgyvendinama vienodai, reikėtų nustatyti visų šviežių vaisių ir daržovių bendrąjį prekybos standartą ir išsamius jo taikymo duomenis;
- (5) vaisiams ir daržovėms, kuriems taikoma Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalis, turėtų būti toliau taikomi specialieji prekybos standartai, remiantis jų svarbos vertinimu, visų pirma atsižvelgiant į produktus, kurių prekybos apimtis išlieka didžiausia (pagal vertę), remiantis Eurostato informacinėje duomenų bazėje „Comext“, kurioje kaupiama išsami tarptautinės prekybos prekėmis statistika, saugomais duomenimis;
- (6) perdirbtiems vaisių ir daržovių produktams ir prinokusiems bananams netaikoma nei Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalis, nei specialusis prekybos standartas. Nepaisant to, kilmės ženklavimas yra svarbus ir būtinas vartotojams, atsižvelgiant į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“⁶ (toliau – strategija „Nuo ūkio iki stalo“), kurio vienas iš tikslų yra vartotojams suteikti galimybių maisto produktus rinktis vadovaujantis informuotumo ir tvarumo principais, todėl toks ženklavimas turėtų būti privalomas ir tokiems produktams, kurie skirti tiesiogiai vartoti po paprastų operacijų, pavyzdžiui, džiovinimo ar nokinimo;
- (7) atsižvelgiant į didelę Sąjungoje parduodamų bananų veislių įvairovę ir prekybos praktiką, turėtų būti išlaikyti minimalieji standartai neprinokusiems žaliems bananams. Tačiau, siekiant išvengti nereikalingų prekybos kliūčių, bananų prekybos standartą tikslinga suderinti su Maisto kodeksu ir taikyti jį daugiau veislių. Siekiant sumažinti maisto švaistymą ir maisto nuostolius įgyvendinant strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, visų pirma didinant skirstymo į porcijas lankstumą, tikslinga atsakyti reikalavimo, kad kekę ar jos dalį sudarytų bent keturi bananai, kaip numatyta Maisto kodekse. Atsižvelgiant į siekiamus tikslus, tikslinga leisti bananus auginančioms valstybėms narėms savo teritorijoje taikyti nacionalinius standartus savo produkcijai, jei tos taisyklės neprieštaruja Sąjungos standartams ir netrukdo laisvam bananų judėjimui Sąjungoje;
- (8) reikėtų atsižvelgti į tai, kad dėl klimato veiksnių auginimo sąlygos Madeiroje, Azorų salose, Algarvėje, Kanarų salose, Kretoje, Lakonijoje ir Kipre yra sudėtingos. Todėl tose geografinėse vietovėse užaugintų tam tikrų bananų minimalusis ilgis neatitinka

⁶ COM/2020/381 *final*.

nustatytojo tarptautiniame standarte. Tokiais atvejais šiais bananais prekiauti turėtų būti leidžiama;

- (9) kad būtų išvengta nereikalingų prekybos kliūčių, jei atskiriems produktams turi būti nustatyti specialieji prekybos standartai, tie standartai turėtų atitikti nustatytuosius Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JTEEK) priimtuose standartuose. Jei Sąjungos lygmeniu nėra priimta jokio specialiojo prekybos standarto, tais atvejais, kai produktų turėtojas gali įrodyti, kad produktai atitinka kurį nors taikomą JTEEK standartą, laikoma, kad tie produktai atitinka bendrąjį prekybos standartą;
- (10) siekiant atsižvelgti į strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir vartotojų interesus, visiems į šio reglamento taikymo sritį įtrauktiems sektoriams taikomuose prekybos standartuose turėtų būti išlaikyti aukštos kokybės reikalavimai, kurie yra tarptautinio konsensuso dalykas ir kartu skatina taikyti alternatyvius naudojimo būdus, kad tais atvejais, kai nesilaikoma standarto, būtų išvengta maisto nuostolių ir maisto švaistymo. Tai turėtų būti taikoma visiems produktams, kurie neatitinka JT EEK prekybos standartų II klasės reikalavimų, tačiau tebėra valgomi. Todėl tam tikriems produktams, kurie yra skirti perdirbti arba kuriuos gamintojas tiesiogiai parduoda vartotojams, turėtų būti numatytos prekybos standartų taikymo išimtys;
- (11) tam tikri vaisių ir daržovių produktai gali turėti savybių, kurios neatitinka taikomų prekybos standartų. Vis dėlto tų vaisių bei daržovių auginimas ir vietos vartojimas gali būti tradiciškai nusistovėję. Siekiant užtikrinti, kad Sąjungos prekybos standartų neatitinkančiais produktais, kurie laikomi tinkamais vartoti vietos bendruomenėse, nebūtų trukdoma prekiauti vietoje, Sąjungos prekybos standartai tiems produktams turėtų būti netaikomi, išskyrus atvejus, kai ši išimtis gali trukdyti konkurencijai didelėje vidaus rinkos dalyje arba ją iškraipyti, arba kelti pavojų laisvai prekybai ar bet kurio iš Sutarties 39 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimui;
- (12) siekiant sumažinti administracinę naštą tiek prekiautojams, tiek institucijoms, atliekančioms kontrolę pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 4 dalį, keliems vaisių ir daržovių produktams gali būti taikomos nuo prekybos standartų nukrypti leidžiančios nuostatos. Vis dėlto kilmės ženklavimas yra būtinas vartotojams ir, laikantis strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ politikos krypties, pagal kurią turėtų būti teikiama daugiau informacijos, kad vartotojai galėtų rinktis turėdami daugiau informacijos, tokių produktų kilmės šalį nurodyti turėtų būti privaloma;
- (13) prekybos standartai, susiję su dovanojamais produktais, turėtų būti supaprastinti, siekiant sumažinti prekiautojams tenkančią administracinę naštą nedarant poveikio kokybei. Jei produktas yra aiškiai paženklintas nurodant, kad jis skirtas dovanoti, kiti ženklavimo duomenys turėtų būti neprivalomi. Vis dėlto, siekiant apsaugoti dovanojamo produkto gavėją, tas produktas turėtų atitikti su kokybe susijusius bendrojo prekybos standarto reikalavimus;
- (14) siekiant užtikrinti, kad patikros būtų atliekamos tinkamai ir veiksmingai, sąskaitose faktūrose ir su jomis pateikiamuose dokumentuose, išskyrus vartotojams skirtus dokumentus, turėtų būti nurodyta tam tikra pagrindinė prekybos standartuose nurodyta informacija;
- (15) prekybos standartuose numatytus informacinius duomenis reikėtų aiškiai nurodyti ant pakuotės ir (arba) etiketės. Siekiant išvengti sukčiavimo ir vartotojų klaidinimo atvejų, prekybos standartuose numatyti informaciniai duomenys vartotojams turėtų būti prieinami prieš perkant, be kita ko, nuotolinės prekybos atveju, nes patirtis rodo, kad esama sukčiavimo rizikos ir standartuose numatytos vartotojų apsaugos vengimo;

- (16) siekiant išvengti vartotojų klaidinimo dėl klasės, mažmeninės prekybos etape reikalaujamuose informaciniuose duomenyse neturėtų būti vartojami terminai, kaip antai „aukščiausios kokybės“, „premium“, ar panašios formuluotės, kurios nėra reglamentuojamos faktinės produkto kokybės apibūdinimo tikslais, tačiau galima pateikti bet kokią kitą informaciją, pavyzdžiui, „transportavimas oru“, ar panašią faktinę informaciją, kuri neklaidina vartotojo;
- (17) siekiant išvengti vartotojų klaidinimo dėl produktų kilmės, kilmės šalies nuoroda turėtų būti geriau matoma nei pakuotojo šalies nuoroda;
- (18) atsižvelgiant į tam tikrą vartotojų paklausą, rinkai vis dažniau pateikiama pakuočių, kuriose yra skirtingų produktų arba skirtingų tos pačios rūšies produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, mišinių. Vykdamas sąžiningą prekybą būtina, kad vienoje pakuotėje parduodami produktai arba tam tikrų rūšių produktai būtų vienodos kokybės. Vienodą produktų, kurių Sąjungos standartai nepatvirtinti, kokybę galima užtikrinti bendromis nuostatomis. Todėl turėtų būti nustatyti ženklinimo reikalavimai, taikomi įvairių produktų arba įvairių rūšių produktų mišiniams toje pačioje pakuotėje. Jie turėtų būti ne tokie griežti nei nustatyti prekybos standartuose, nes mišinių ženklimas yra sudėtingesnis, o jų taikymas gali trukdyti prekiauti tais produktais;
- (19) iš trečiųjų šalių importuojami vaisiai ir daržovės turi atitikti prekybos standartus arba jiems lygiaverčius standartus. Todėl turėtų būti nustatytos sąlygos, kuriomis importuojami produktai laikomi atitinkančiais Sąjungos prekybos standartus lygiaverčiu mastu;
- (20) siekiant veiklos vykdytojams ir nacionalinėms administracijoms suteikti pakankamai laiko prisitaikyti prie šiuo reglamentu nustatytų pakeitimų, šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2025 m. sausio 1 d.;
- (21) atsižvelgiant į Reglamentu (ES) Nr. 1308/2013 suteiktą įgaliojimą, susijusių su prekybos standartų taisyklėmis, vaisių ir daržovių sektoriaus produktų minimaliaisiais kokybės reikalavimais ir importuojamų produktų atitiktimi Sąjungos prekybos standartams, esminį ryšį, tas taisyklės tikslinga nustatyti tame pačiame deleguotajame akte,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

Įvadinės nuostatos

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės, kuriomis papildomas Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kiek tai susiję su jo 75 straipsnio 1 dalyje nurodytais prekybos standartais, minimaliaisiais prekybos reikalavimais dėl vaisių ir daržovių sektoriaus produktų, kurie skirti parduoti švieži, kaip nurodyta to reglamento 76 straipsnyje, ir importuojamų produktų atitiktimi Sąjungos prekybos standartams, kaip nurodyta to reglamento 89 straipsnyje.
2. Šis reglamentas taikomas šiems sektoriams ir produktams:
 - (a) vaisių ir daržovių sektoriui, nurodytam Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 1 straipsnio 2 dalies i punkte;

- (b) džiovintiems vaisiams, kurių KN kodai yra 0804 20 90, 0806 20 ir ex 0813, nurodytiems to reglamento I priedo X dalyje;
 - (c) bananams, kurių KN kodas yra 0803 90 10, nurodytiems to reglamento I priedo XI dalyje.
3. Taikant šį reglamentą, produkto kilmės šalis nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013⁷ 60 straipsnį.

II SKYRIUS

Prekybos standartai

2 straipsnis

1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų vaisių ir daržovių bendrasis prekybos standartas

1. Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalies reikalavimai yra 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų vaisių ir daržovių bendrasis prekybos standartas.
- 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti vaisiai ir daržovės turi atitikti tą bendrąjį prekybos standartą, išskyrus atvejus, kai jiems taikomas specialusis prekybos standartas.
- Išsamūs bendrojo prekybos standarto duomenys pateikti šio reglamento I priedo A dalyje.
2. Jei 1 dalyje nurodytų vaisių ir daržovių turėtojas gali įrodyti, kad produktai atitinka kurį nors taikomą Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (JT EEK) priimtą standartą, laikoma, kad produktai atitinka 1 dalyje nurodytą bendrąjį prekybos standartą.
3. Šiame straipsnyje turėtojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris fiziškai turi atitinkamus produktus arba siūlo juos parduoti nuotoliniu būdu arba bet kokiomis skaitmeninėmis priemonėmis.

3 straipsnis

Tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei prinokusių bananų kilmės nuoroda

Kilmės šalies nuoroda ženklinami šie produktai:

- (a) džiovinti vaisiai, kurių KN kodas yra ex 0813 ir kurie nurodyti Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedo X dalyje;
- (b) džiovintos figos, kurių KN kodas yra 0804 20 90;
- (c) džiovintos vynuogės, kurių KN kodas yra 0806 20;
- (d) prinokę bananai, kurių KN kodas 0803 90 10, sunokinti Sąjungos teritorijoje.

⁷ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

4 straipsnis

Specialieji prekybos vaisiais ir daržovėmis bei bananais standartai

1. I priedo B dalyje nustatytus specialiuosius prekybos standartus turi atitikti šie produktai arba sektorius:
 - (a) obuoliai;
 - (b) citrusiniai vaisiai;
 - (c) kiviai;
 - (d) salotos, garbanotosios ir plačialapės trūkažolės,
 - (e) persikai ir nektarinai;
 - (f) kriaušės;
 - (g) braškės ir žemuogės;
 - (h) saldžiosios paprikos;
 - (i) valgomosios vynuogės;
 - (j) pomidorai;
 - (k) bananai.
2. Taikant 1 dalies k punktą taikomos šios nuostatos:
 - (a) I priedo B dalies 11 dalyje nustatytas specialusis bananų sektoriaus prekybos standartas, taikomas to priedo priedėlyje išvardytų veislių bananams, išskyrus perdirbti skirtus bananus. Šis prekybos standartas taikomas trečiųjų šalių bananams, pateikiant juos į laisvą apyvartą, Sąjungos bananams – pirmojo iškrovimo Sąjungoje etapu, o tiems bananams, kurie vartotojams pateikiami švieži tame regione, kuriame buvo išauginti, – juos išvežant iš pakavimo patalpų.
 - (b) Specialusis prekybos standartas, nurodytas a punkte, tolesniuose prekybos etapuose neturi įtakos taikymui nacionalinių taisyklių, kurios:
 - i) netrukdo trečiųjų šalių ar kitų Sąjungos regionų bananų, atitinkančių pirmoje pastraipoje nurodytą prekybos standartą, laisvai apyvartai, ir
 - ii) nėra nesuderinamos su pirmoje pastraipoje nurodytu prekybos standartu.

5 straipsnis

Prekybos standartų taikymo išimtys ir netaikymas

1. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 2 ir 3 dalių:
 - (a) nereikalaujama, kad toliau išvardyti produktai atitiktų prekybos standartus:
 - i) produktai, ant kurių aiškiai užrašyta „skirta perdirbti“ arba „skirta pašarams“ ar kita lygiavertė frazė ir kurie:
 - skirti perdirbti pramoniniu būdu arba
 - pateikiami mažmeninei prekybai vartotojams asmeniškai naudoti ir skirti jų atliekamam perdirbimui, arba

- skirti šios dalies b punkto xvii papunktyje nurodytiems produktams ruošti, arba
 - skirti pašarams arba kitoms ne maisto reikmėms;
- ii) produktai, kuriuos gamintojas tiesiogiai parduoda vartotojams asmeninėms reikmėms savo valdoje arba kompetentingos institucijos nustatytoje tam tikroje gamybos vietovėje:
- vietos turguje tik gamintojams skirtoje vietoje arba
 - tiesiogiai pristatant;
- iii) produktai, parduodami kaip maistui skirti daigai, kurie išauginti iš augalų, priskiriamų prie Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedo IX dalyje nurodytų vaisių ir daržovių, sėklų;
- iv) konkretaus regiono produktai, kurie to regiono mažmeninės prekybos atstovų parduodami nusistovėjusio tradicinio vietos vartojimo reikmėms arba išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais, laikantis šio straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų;
- (b) nereikalaujama, kad toliau išvardyti produktai atitiktų prekybos standartą, išskyrus reikalavimą dėl Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 1 dalyje nurodytos kilmės šalies nuorodos:
- i) miško grybai, kurių KN kodai yra ex 0709 51–ex 0709 56 ir 0709 59;
 - ii) kaparėliai, kurių KN kodas 0709 99 40;
 - iii) kartieji migdolai, kurių KN kodas yra 0802 11 10;
 - iv) migdolai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 12;
 - v) lazdynų riešutai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 22;
 - vi) graikiniai riešutai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 32;
 - vii) pistacijos be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 52;
 - viii) makadamijos be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 62;
 - ix) pušų riešutai be kevalų, kurių KN kodas yra 0802 92;
 - x) kariojos, kurių KN kodas 0802 99 10;
 - xi) kiti riešutai, kurių KN kodas yra 0802 99 90;
 - xii) džiovinti tikrieji bananai, kurių KN kodas yra 0803 10 90;
 - xiii) džiovinti citrusiniai vaisiai, kurių KN ex kodas yra 0805;
 - xiv) atogrąžų riešutų mišiniai, kurių KN kodas yra 0813 50 31;
 - xv) kitų riešutų mišiniai, kurių KN kodas yra 0813 50 39;
 - xvi) šafranas, kurio KN kodas yra 0910 20;
 - xvii) prie vaisių ir daržovių priskiriami ir Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedo IX dalyje išvardyti produktai, kuriuos ruošiant atliktas ne tik apipjaustymas, kaip nurodyta taikomame JT EEK specialiajame standarte, arba kurie nėra nepažeisti, kaip apibrėžta bendrajame prekybos standarte, ir paruošti tiesiogiai vartoti švieži arba virti ar kepti;

- (c) dovanojimo atveju, išskyrus nemokamą paskirstymą, kuriam taikomi Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 222 straipsnyje nurodyti susitarimai ir sprendimai arba kuris remiamas pagal veiksmų programas remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115⁸ 52 straipsniu, produktai, kuriems taikomas šis reglamentas, turi atitikti bendrąjį prekybos standartą, išskyrus, kiek tai susiję su ženklavimo nuostatomis, jei jie aiškiai pažymėti žodžiais „skirta dovanoti“ arba lygiaverčiu ženklu.
2. Nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 76 straipsnio 2 ir 3 dalių, nereikalaujama, kad toliau nurodyti produktai atitiktų prekybos standartus tam tikroje atitinkamos valstybės narės nustatytoje gamybos vietovėje, įskaitant atvejus, kai ta gamybos vietovė yra tarpvalstybinė teritorija, kaip apibrėžta atitinkamų valstybių narių:
- (a) augintojo parduoti arba pristatyti į paruošimo ir pakavimo punktus ar sandėliavimo patalpas arba iš augintojo valdos į tuos punktus išsiųsti produktai;
- (b) iš sandėliavimo patalpų į paruošimo ir pakavimo punktus pristatyti produktai;
- (c) ES kilmės produktai, kurie neatitinka šiame reglamente nustatytų prekybos standartų dėl force majeure aplinkybių⁹, dėl kurių valstybės narės gali nuspręsti, kad produktai gali būti parduodami jų teritorijoje jų nurodytomis sąlygomis.
3. Kad būtų galima taikyti 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose, c punkte ir 2 dalyje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas, prekiautojai valstybės narės kompetentingai institucijai pateikia įrodymus, kad atitinkami produktai tenkina tose dalyse nustatytas sąlygas, visų pirma susijusias su jų numatoma paskirtimi.
4. Prekiautojai gali taikyti 1 dalies a punkto iv papunktyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą tik tuo atveju, jei valstybės narės anksčiau yra priėmusios taisykles, pagal kurias tokiems produktams taikoma išimtis. Tokios taisyklės negali trukdyti konkurencijai didelėje vidaus rinkos dalyje arba ją iškraipyti, kelti pavojaus laisvai prekybai arba bet kurio iš Sutarties 39 straipsnio tikslų įgyvendinimui. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai apie taisykles, kurias jos priėmė šiuo klausimu. Komisija informuoja kitas valstybes nares apie visus atvejus, kai jai buvo pranešta apie tokias taisykles.
5. 2 dalies c punkte ir 4 dalyje nurodyti pranešimai teikiami pagal Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2017/1183¹⁰.

⁸ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

⁹ Komisijos pranešimas C(88) 1696 dėl force majeure Europos žemės ūkio teisėje (OL C 259, 1988 10 6, p. 10).

¹⁰ 2017 m. balandžio 20 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2017/1183 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (ES) Nr. 1307/2013 ir (ES) Nr. 1308/2013 papildymo, susijusio su informacijos ir dokumentų teikimu Komisijai (OL L 171, 2017 7 4, p. 100).

6 straipsnis
Informaciniai duomenys visoje tiekimo grandinėje

1. Informaciniai duomenys, kurių reikalaujama I priedo ženklavimo nuostatose, nurodomi įskaitomai ir aiškiai ant vienos pakuotės pusės, neištrinamai atspausdinant tiesiai ant pakuotės arba etiketėje, kuri yra pakuotės sudėtinė dalis arba prie pakuotės pritvirtinta, ir neturi būti klaidinantys.
2. Siunčiamų nepakuotų ir tiesiai į transporto priemonę pakraunamų prekių 1 dalyje nurodyti informaciniai duomenys pateikiami dokumente, siunčiamame kartu su prekėmis, arba nurodomi transporto priemonės viduje, gerai matomoje vietoje pateiktame užrašė.
3. Nuotolinės prekybos sutarčių, kurios apibrėžtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES¹¹ 2 straipsnio 7 punkte, atveju informaciniai duomenys, įskaitant vieną faktiškai siūlomo parduoti produkto kilmės šalį, turi būti prieinami prieš sudarant pirkimo sutartį.
4. Sąskaitose faktūrose ir priedamuose dokumentuose, išskyrus vartotojui skirtus kvitus, nurodomas produkto pavadinimas ir kilmės šalis, taip pat klasė, veislė arba prekinis tipas, jeigu šią informaciją pateikti reikalaujama specialiajame prekybos standarte, arba tai, kad produktas yra skirtas perdirbti.
5. Galimybė ženklini regioninę arba vietos kilmę, kaip nurodyta I priedo B dalyje, nedaro poveikio tam tikroms geografinėms nuorodoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1151/2012¹² suteiktai apsaugai.

7 straipsnis
Informaciniai duomenys mažmeninės prekybos etape

1. Mažmeninės prekybos etape informaciniai duomenys, kurių reikalaujama šiame reglamente, turėtų būti įskaitomi ir aiškiai pateikti. Produktai parduoti gali būti pateikti, jei mažmenininkas pastebimoje vietoje, šalia produkto ir įskaitomai pateikia informacinius duomenis, kuriuose nurodoma kilmės šalis ir, jei taikoma, klasė, dydis ir veislė arba prekinis tipas, tokiu būdu, kad vartotojas nebūtų suklaidintas.

Papildomi terminai, kurie rodytų geresnę ir (arba) aukščiausią kokybę, negali būti įtraukiami. Visų pirma etiketėje negali būti jokių kokybės deskriptorių, išskyrus informaciją, nurodytą I priede nustatytame ženklavimo reikalavime.

Kai nurodoma pakuotojo ir (arba) siuntėjo šalis arba kai nurodyta veislė primena tam tikrą vietą, kilmės šalį žymintys ženklai turi būti didesni ir lengviau įžiūrimi už tuos, kuriais nurodoma pakuotojo ir (arba) siuntėjo šalis ir veislė, jei skiriasi.
2. Produktų, kurie yra fasuoti, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1169/2011¹³, atveju, be visos informacijos, kurios reikalaujama

¹¹ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/83/ES dėl vartotojų teisių, kuria iš dalies keičiamos Tarybos direktyva 93/13/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/44/EB bei panaikinamos Tarybos direktyva 85/577/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/7/EB (OL L 304, 2011 11 22, p. 64).

¹² 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

¹³ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB,

prekybos standartuose, dar nurodomas grynasis svoris, vadovaujantis tame reglamente nustatytais taisyklėmis.

8 straipsnis *Mišiniai*

1. Leidžiama prekiauti skirtingų produktų arba skirtingų tos pačios rūšies produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, mišiniais pakuotėse, kurių grynasis svoris yra 10 kg ar mažesnis, jei:
 - (a) tie produktai ir skirtingi tos pačios rūšies produktai yra vienodos kokybės, o kiekvienas atitinkamas produktas atitinka susijusį taikytiną specialųjį prekybos standartą arba, jei tam tikram produktui specialusis prekybos standartas netaikomas, – bendrąjį taikytiną prekybos standartą;
 - (b) pakuotė paženklinta pagal šį reglamentą ir taikytinas Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 nuostatas; ir
 - (c) įvairių produktų mišinys vartotojo neklaidina.
2. 1 dalies a punkto reikalavimai netaikomi mišinyje esantiems produktams, kurie nėra 1 straipsnyje nurodytų vaisių ir daržovių, džiovintų vaisių ar bananų sektorių produktai.
3. Jei produktai, esantys skirtingų produktų arba skirtingų tos pačios rūšies produktų, kuriems taikomas šis reglamentas, mišinyje, yra kilę iš daugiau nei vienos valstybės narės ar trečiosios šalies, tai, atsižvelgiant į konkretų atvejį, vietoj oficialiųjų kilmės šalių pavadinimų gali būti pateikiama viena iš šių frazių:
 - (a) „ES“;
 - (b) „ne ES“;
 - (c) „ES ir ne ES“.

III SKYRIUS

Su importuojamais produktais susiję prekybos standartai

9 straipsnis *Importuojamų produktų atitikties lygio laikymo lygiaverčiu sąlygos*

1. 1 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytame sektoriuje trečiosios šalies prašymu Komisija gali patvirtinti atitikties prekybos standartams patikras, kurias ta trečioji šalis atlieka prieš importuodama į Sąjungą.
2. 1 dalyje nurodytas patvirtinimas gali būti suteiktas trečiosioms šalims, kuriose užtikrinama į Sąjungą eksportuojamų produktų atitiktis Sąjungos prekybos standartams arba bent jiems lygiaverčiams standartams, laikantis Komisijos

Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 (OL L 304, 2011 11 22, p. 18).

įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/xxx [Leidinių biuro prašoma įrašyti C(2023) 5449 numerį]¹⁴ 8 straipsnio 2 dalies.

3. Patvirtinimas taikomas tik atitinkamos trečiosios šalies kilmės produktams, o jo taikymo aprėptis gali apimti tik tam tikrus produktus.
4. Kad gautų 1 dalyje nurodytą patvirtinimą, trečiosios šalies kontrolės įstaigos, kurios bus atsakingos už atitikties prekybos standartams patikras, privalo:
 - (a) būti oficialios įstaigos arba įstaigos, kurias oficialiai pripažino trečiosios šalies kompetentinga institucija;
 - (b) pateikti pakankamas garantijas ir turėti reikiamą personalą, įrangą ir patalpas patikroms atlikti taikant Įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/xxxx [Leidinių biuro prašoma įrašyti C(2023) 5449 numerį] 10 straipsnio 1 dalyje nurodytus metodus arba lygiaverčius metodus.

IV SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

10 straipsnis Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 543/2011 ir įgyvendinimo reglamentai (ES) Nr. 1333/2011 bei (EB) Nr. 1666/1999 panaikinami.

Nuorodos į panaikintus reglamentas laikomos atitinkamai nuorodomis į šį reglamentą ir į Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2023/xxxx [Leidinių biuro prašoma įrašyti C(2023) 5449 numerį] ir turi būti skaitomos pagal šio reglamento II priede pateiktą atitikties lentelę.

11 straipsnis Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2025 m. sausio 1 d., išskyrus 5 straipsnio 1 dalies c punktą, kuris taikomas nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos.

¹⁴ [...] Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/xxxx, kuriuo nustatomos vaisių ir daržovių sektoriaus, tam tikrų perdirbtų vaisių ir daržovių produktų bei bananų sektoriaus produktų atitikties prekybos standartams patikrų taisyklės (OL L [...], [...], p. [...]) [Leidinių biuro prašoma įrašyti C(2023) 5449 numerį, datą ir OL nuorodas].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 08 17

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN